

Štukatér Antonio Melana a migrace umělců z Arogna

Jana ZAPLETALOVÁ

ANOTACE: Článek si klade za cíl podat souhrnné informace o štukatérovi Antoniu Melanovi († ante 1594) z Arogna, zveřejnit údaje o jeho původu nově nalezené ve švýcarských archívech a v neposlední řadě též kontextualizovat Melanovo působení v Čechách v rámci činnosti dalších umělců z Arogna a blízkého okolí. Obsahuje regesta matrik farnosti Arogno týkající se Antonia Melany, Baldassarra Maggiho a jejich spolupracovníků.

1

2

Fenomén umělecké migrace

Charakteristickým rysem fenoménu migrace řemeslníků, stavitelů a umělců z oblasti lombardsko-ticinských jezer bývá zpravidla dlouhodobá migrační preference cílové destinace u určitých rodů či společenských komunit. Příslušníci řady rodin od Luganského jezera často po více generací v průběhu 16. a 17. století odcházeli pracovat do stejných míst, mnohdy vzdálených stovky či tisíce kilometrů od domova. Využívali při tom výhod husté vzájemné provázanosti širokých a rozvětvených rodin či celých mikro-komunit jednotlivých obcí či údolí alpských předhůří rodinnými, kmotrovskými a přátelskými pouty. Soudržnost a propojenost určitých společenských celků, která zřejmě nebyla náhodná a mohla navazovat na stěhování s podstatně staršími kořeny, byla jedním z charakteristických rysů tohoto migračního fenoménu celoevropského rozměru.¹

Migrace celých rodin či komunit z určitého regionu s sebou přinášela zásadní výhody. Jednotlivci se vesměs, ať už vědomě či nevědomky, podíleli na vytváření určité sítě a struktury, v jejímž rámci si byli schopni daleko od domova vzájemně pomoci v dočasné nouzi, při nemoci, úrazu, absenci práce či v jiných nepříznivých okamžicích. Vzájemná soudržnost v komunitě zaručovala zejména stabilitu pro

celé široké okruhy spolupracovníků, kteří díky pospolitosti mohli lépe uspět na pracovním trhu a snáze překlenout nepříznivé období spojená s menší poptávkou. V případě některých rodin se v minulosti podařilo prokázat zřetelnou strategii sňatkové politiky, jejímž cílem bylo nejen rozšiřovat majetek, ale zejména doplňovat do rodin či do společenství rodin zástupce těch profesí, které byly potřebné k zajištění celého spektra stavebních a uměleckých činností za účelem poskytování komplexních služeb objednavatelům. Sňatková politika rodů se tudíž rovněž mohla promítat do migrace umělců.

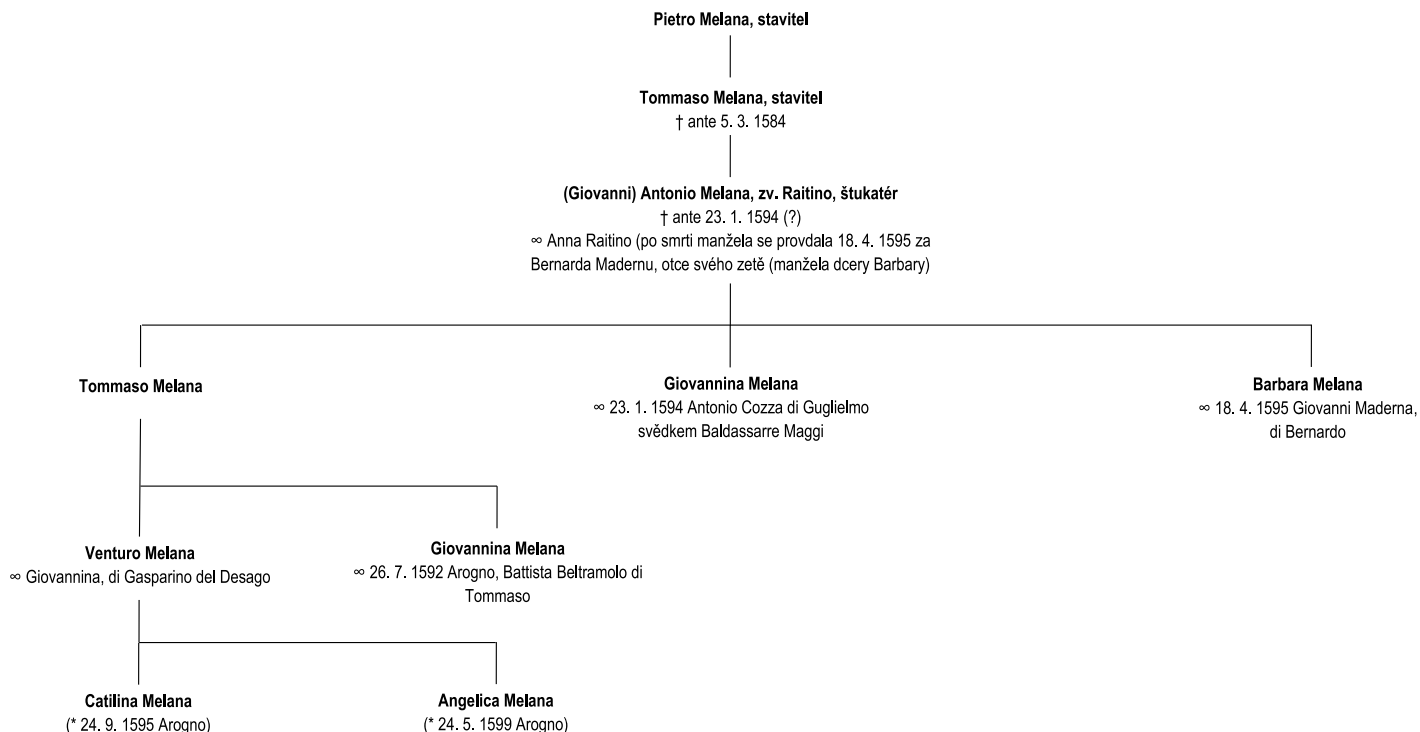
Důsledkem vesměs vysledovatelné migrační strategie mnoha rodů z oblasti kolem Luganského jezera je, že na mnoha místech dnešní Evropy a Ruska nalezneme stavby, na jejichž výstavbě a výzdobě se podíleli muži často z velmi omezeného teritoria, kolikrát jen z několika málo rodů z jedné či více blízkých obcí. Takových sítí spolupracovníků propojených pokrevně či jinak se v průběhu 16.–18. století pohybovalo i v českých zemích bezpočet. Některé byly pevně ustanovené, tudíž nalezneme stejné muže pracující pospolu pod jedním či více objednavateli. Jiné sítě představovaly spíše volnější uskupení, kdy se jednotliví členové přesouvali podle aktuální poptávky a pracovali ve více okruzích spolupracovníků.

Obr. 1. Pohled na obec Arogno, Švýcarská konfederace. Foto: Jana Zapletalová, 2019.

Obr. 2. Pohled na Devoggio, místní část obce Arogno, Švýcarská konfederace. Foto: Jana Zapletalová, 2019.

■ Poznámky

1 Např. Alfredo Lienhard-Riva, *Armoriale ticinese. Stem-mario di famiglie ascritte ai patriziati della Repubblica e Cantone del Ticino, corredato di cenni storico-genealogici*, Losanna 1945. – Luigi Brentani, *Antichi maestri d'arte e di scuola delle terre ticinesi. Notizie e documenti*, sv. 1–7, Como 1937–1963. – Max Pfister, *Repertorium der Tessiner Künstler. Der vergessene grösste Kulturbeitrag der Schweiz an Europa*, sv. I–II (variantní název: *Repertorium der Magistri Luganensii: Der vergessene grösste Kulturbeitrag der Schweiz an Europa*), Thalwil – Rapperswil 1994. Pro další základní literaturu srov. Laura Damiani Cabrini, *Le migrazioni d'arte*, in: Raffaello Ceschi (ed.), *Storia della Svizzera italiana. Dal Cinquecento al Settecento*, Bellinzona 2000, s. 289–312. Z česky psané literatury recentně s přehledem další literatury srov. Jana Zapletalová, *Umělci od lombardsko-ticinských jezer ve službách biskupa Karla z Lichtensteinu-Castelcorny*, in: Ondřej Jakubec (ed.), *Karel z Lichtensteinu-Castelcorny (1624–1695). Olomoucký biskup a kníže střední Evropy*, Olomouc 2019, s. 179–190.

3

Obr. 3. Genealogický strom rodu Melana z Arogna. Sestavila: Jana Zapletalová, 2020.

Jedním z případů byla obec Arogno ve Val Mara (obr. 1), jejíž obyvatelé rozmanitých stavebních a uměleckých profesí preferovali jako hlavní destinaci svých cest oblasti střední Evropy, obzvláště pak Prahy a Čech, kam v druhé polovině 16. století a první půli století 17. dlouhodobě odcházeli za prací. Problematikou arognských migrací do Čech se v minulosti zabývalo několik českých badatelů a badatelek, kteří publikovali řadu cenných příspěvků o činnosti jednotlivých umělců na území dnešní České republiky. Řada z nich si však neuvědomovala geografické souvislosti, vzájemné vztahy mistrů a síť jejich vazeb. Mnohdy tudíž byla jejich činnost v Čechách nazírána spíše jako individuální a izolované působení jednotlivců než jako důsledek dlouhodobého migračního fenoménu celoevropského rozsahu.² O zcela zásadní přínos k poznání umělců původem z Arogna, již plně s vědomím souvislostí a komplikovaného kontextu migrace, se zasloužila Jarmila Krčálová, již vděčíme za zpracování života a díla architekta Baldassarra Maggiho († 1619) a řady jeho spolupracovníků z Arogna a její místní části Devoggia (obr. 2).³ Cenné studie o jednotlivých mistrech však zveřejnili nověji též Věra Naňková a Pavel Vlček či různí italsky píšící autoři.⁴

Antonio Melana z Arogna

Štukatér Antonio Melana se narodil v blíže neupřesněné době kolem roku 1550 v obci Arogno v údolí Val Mara, kde je jméno jeho i jeho příbuzných dokumentováno ve farních registrech.⁵ Tímto můžeme definitivně potvrdit, že nepocházel z Melana, jak vcelku logicky vyvozovali v minulosti někteří badatelé ze štukatérova příjmení shodného s nedalekou obcí na břehu Luganského jezera.⁶ Křestní záznam Antonia Melany znám není, neboť arognské matricy pokřtěných začínají teprve rokem 1591. Z jiných archiválií, které zmíníme níže, však vychází najevo, že se štukatér jmenoval plným

■ Poznámky

2 Z důležitých textů ze starší literatury srov. zejm. Zikmund Winter, *Řemeslnictvo a živnost XVI. věku v Čechách (1526–1620)*, Praha 1909. Jedním z pionýrů byl Karel Chytil, jenž vnímal tyto umělce jako blízké spolupracovníky, byť u některých neznal místo původu, rodinné vztahy a síť kontaktů. Srov. Karel Chytil, *Mistři lugaňští v Čechách v XVI. stol., Ročenka Kruhu pro pěstování dějin umění za rok 1924*, Praha 1925, s. 32–66. Jejich jména však uváděl ve zkomolené variantě, např. Baldisare Majo da Vomio místo Baldassarre Maggi da Arogno atd., na což poukázali již další autoři. Dále též Karel Šmrha, *Vlašští stavitelé v Praze a jejich druzi (1530–1620)*, *Umění* 24, 1976, č. 2, s. 159–184. Přehledový text o štukových dekoracích a štukátech Martin Krummholz, *Barokní architektura a štukatura*, in: Petr Macek – Richard Biegel – Jakub Bachtík (edd.), *Barokní architektura v Čechách*, Praha 2015, s. 637–651 (k Melanovi na s. 642).

3 Jarmila Krčálová, *Renesanční stavby B. Maggiho v Čechách a na Moravě*, Praha 1986. V italské mutaci Jarmila Krčálová, *Opere rinascimentali di Baldassarre Maggi nei paesi cechi*, Locarno 1994.

4 Srov. zejména katalogová hesla jednotlivých mistrů in: Pavel Vlček (ed.), *Encyklopedie architektů, stavitelů, zedníků a kameníků v Čechách*, Praha 2004. Z italsky psané literatury je důležité vyzdvihnout zejm. monumentální publikační počín Luigiho Brentaniho, srov. Luigi Brentani, *Antichi maestri d'arte e di scuola delle terre ticinesi. Notizie e documenti*, sv. 6, Lugano 1957, zejm. s. 7–70. Dále též studii Franca Cavarocchiho, srov. Franco Cavarocchi, *Itinerari del Ceresio. Arogno, Devoggio e Rovio. Echi di artisti e di civiltà*, *Rivista Como*, 1971, č. 4, s. 3–11. Některé rodiny z Arogna (např. rod Facconi nebo Vanetti) vůbec nejsou vedeny v *Armoriale ticinese* Alfreda Lienharda Rivy, srov. Lienhard-Riva (pozn. 1).

5 Arogno (Švýcarská konfederace, kanton Ticino), Archivio parrocchiale (farní archiv, dále jen AP), Registri dei battesimi, matrimoni e morti.

6 Je možné, že Antoniově předkové byli původem z Melana. Pro tuto hypotézu však neexistují žádné doklady. Ve farních matrikách obce Melano se toto příjmení neobjevuje. Hypotézu o jeho původu z Melana nalezneme např. in: Krčálová, *Opere rinascimentali* (pozn. 3), s. 38, 87. – Jan Chlíbeč, *Italští sochaři v českých zemích v období renesance*, Praha 2011, zejm. s. 37, 58–59, 162–171. – Jan Chlíbeč, *Renesanční sochařství v rožmberském dominiu*, in: Jaroslav Pánek (ed.), *Rožmberkové. Rod českých velmožů a jeho cesta dějinami*, České Budějovice 2011, s. 554–563 (v obou textech autor uvádí obě varianty, tj. Melano i Arogno). – Václav Bůžek – Ondřej Jakubec, *Kraťochvíle posledních Rožmberků*, Praha 2012, s. 112.

jménem Giovanni Antonio Melana, nicméně ve shodě s místní tradicí používal běžně pouze své druhé křestní jméno.⁷

Antonio Melana byl příslušníkem přinejmenším třetí generace rodu, jehož členové se věnovali stavebním a uměleckým aktivitám (obr. 3). Jeho otec Tommaso († ante 1584) a děd Pietro působili oba jako stavitelé, jak je dokládá notářský záznam z 18. dubna 1564.⁸ Antonio pracoval jako štukatér.⁹ V minulosti s ním byl spojován záznam o zakoupení domu v Jindřichově Hradci, který následně v letech 1582–1595 splácel. V dokumentu je uváděn jako Vlach Antonín s přídomkem „de Maltenijna“, který však nelze přesvědčivě vztahovat k Melanovi. Nadto podle záznamů byl evidován jako zedník, který dům splácel rovněž zednickou prací na rožmberském panství v Třeboni.¹⁰

V Jindřichově Hradci, který v té době patřil pánům z Hradce, se dochovalo několik Melanových prací. Zřejmě omylem byla se štukátem Antoniem Melanou spojována smlouva ze dne 18. 10. 1586 uzavřená s Adamem II. z Hradce (1549–1596) na výstavbu arkád označovaných jako „trojí pavlače z tesaného kamene jedny na druhých“ pro jindřichohradecký zámek.¹¹ Tuto smlouvu lze ve skutečnosti vztáhnout ke kameníkovi Antoniově Comettovi († 1602), jenž pocházel rovněž z Arogna a byl vyplácen podle účtů za kamenické práce tzv. Velkých i Malých arkád.¹² V Jindřichově Hradci na zámku Antonio Melana realizoval ještě štukové části výzdoby portálu tzv. Adamova stavení (obr. 4) a rovněž štukovou výzdobu krbu, který navrhoval Antonio Cometta z Arogna.¹³ Tyto štuky v horní části krbu lze připsat Antoniu Melanovi, neboť vykazují identické znaky provedení s krbem ve vile Kratochvíle (obr. 6).

Nejnámější a rovněž nejrozsáhlejší Melanovou realizací byla štuková výzdoba vily Kratochvíle u Netolic (obr. 5–7), kterou si nechal postavit Vilém z Rožmberka (1535–1592) v letech 1583–1589.¹⁴ Antonio Melana není dokumentován při této stavbě archivně, ale zanechal v tzv. Zlatém sále svou signaturu ANTO / NIVS / MEL- / ANA / FECIT (obr. 5). Analogii pro Melanovo poněkud ostentativní signování štukové dekorace na exponovaném místě v hlavním sále vily v Kratochvíli poskytuje o něco mladší štuková signatura jeho rodáka Giovanniho Antonia Colomby (1585–1650) v Brescii.¹⁵ Štuková výzdoba Kratochvíle byla patrně dokončena v roce 1588, nejpozději v roce následujícím.¹⁶ Zahrnuje zejména hlavní tzv. Zlatý sál a dvě místnosti, které zřejmě náležely Polyxeně Rožmberské z Pernštejna (1567–1642). Kromě toho Melana se svou dílnou realizoval též štukovou výzdobu obou krbů a různé profilované a jinak dekorované lišty na hranách kle-

■ Poznámky

7 Z tohoto důvodu budeme i nadále používat pouze křestní jméno Antonio, abychom do zavedených zvyklostí v literatuře nevnašeli nejednotnost. Z literatury k Antoniu Melanovi zejm. Winter (pozn. 2), s. 106. – Chytil (pozn. 2), s. 47–48. – Pfister (pozn. 1), nestránkováno, sub voce. – PV [Pavel Vlček], Melani (Melana), Antonio, in: Vlček (pozn. 4), s. 419.

8 Srov. Luigi Brentani, *Miscellanea storica ticinese. Notizie d'arte, di coltura, di religione, di politica e di curiosità*, Como 1926, s. 229–231. – Luigi Brentani, *Antichi maestri d'arte e di scuola delle terre ticinesi. Notizie e documenti*, sv. 4, Como 1941, s. 277–278 (s částečným přepisem archivního dokumentu).

9 Zřejmě mylně byl označován rovněž za kameníka, srov. PV [Pavel Vlček], Melani, Antonio, in: Vlček (pozn. 4), s. 419.

10 Srov. Jarmila Krčálová, Domenico Benedetto a Antonio Comettové v jižních Čechách, *Umění* 26, 1978, č. 1, s. 34–55, zejm. s. 55, pozn. 87. – Krčálová, *Opere rinascimentali* (pozn. 3), s. 96, pozn. 154, s odvoláním na archivní dokumenty. Archivní dokument in: SOKA Jindřichův Hradec, Archiv města Jindřichův Hradec, trhová kniha z let 1574–1666 – město, kniha č. 86, fol. 151r, v (dříve evidováno jako 602), dostupné z: <https://digi.ceskearchivy.cz/721671/154/4072/1159/39/0>. – PV [Pavel Vlček], in: Vlček (pozn. 4), s. 419.

11 Tuto informaci uvádí Winter (pozn. 2), s. 105. Dále tento údaj přejímají další autoři, srov. PV [Pavel Vlček], in: Vlček (pozn. 4), s. 419 (s bibliografií).

12 J. Krčálová se domnívá, že Antonín Melana specifikovaný ve smlouvě byl uveden mylně, neboť ve skutečnosti obojí arkády realizoval jeho krajan Antonio Cometta. Srov. Krčálová, *Domenico Benedetto* (pozn. 10), s. 49 a 55, pozn. 87.

13 K návrhu na atribuci srov. Pavel Waisser, Štukatérství renesance a manýrismu v Evropě v obrysech, in: Pavel Waisser – Jana Waisserová – Renata Tišlová – Petra Hečková, *Renesanční štuková díla na telčském zámku v kontextu dějin umění, technologie a restaurování*, Pardubice 2020, s. 46–73, obzvl. s. 69. – Pavel Waisser – Jana Waisserová – Renata Tišlová, Prostory se štukovou výzdobou a solitérní štuková výzdoba telčského zámku, in: ibidem, s. 98–179, obzvl. s. 102.

14 Ke stavebním dějinám vily Kratochvíle a její výzdoby srov. zejména Krčálová, *Opere rinascimentali* (pozn. 3), s. 38. – Chlíbec, *Italští sochaři* (pozn. 6), s. 37, 58–59, 162–171. – Chlíbec, *Renesanční sochařství* (pozn. 6), s. 558. – Petr Kindlmann, Antické motivy ve světle posledních Rožmberků (diplomová práce), FF JU v Českých Budějovicích, České Budějovice 2013. – Bůžek – Jakubec (pozn. 6), obzvl. s. 109–148. Zde rovněž uvedena starší literatura.

15 Srov. Pedrini Stanga, *I Colomba di Arogno*, Lugano 1994, s. 60.

16 Zejm. Winter (pozn. 2), s. 105. – Krčálová, *Opere rinascimentali* (pozn. 3), s. 38. – PV [Pavel Vlček], in: Vlček (pozn. 4), s. 419. – Chlíbec, *Italští sochaři* (pozn. 6), s. 162–171. – Bůžek – Jakubec (pozn. 6), obzvl. s. 109–148.

4

5

Obr. 4. Jindřichův Hradec, zámek, portál tzv. Adamova stavení. Foto: Ester Havlová, 2020.

Obr. 5. Antonio Melana, signatura na štukových dekoracích, vila Kratochvíle u Netolic, 1583–1589. Foto: Ester Havlová, 2018.

6

7

Obr. 6. Vila Kratochvíle u Netolic, krb v prvním patře, 1583–1589. Foto: Ester Havlová, 2018.

Obr. 7. Antonio Melana, štukové dekorace, vila Kratochvíle u Netolic, 1583–1589. Foto: Ester Havlová, 2018.

neb v dalších sálech vily Kratochvíle a výzdobu zámecké kaple.¹⁷ Ikonografii štukové výzdoby a použitým grafickým vzorům se obšírně věnovala zejména Milada Lejsková-Matyášová a recentně Ondřej Jakubec.¹⁸ Antonio Melana využil jako grafické předlohy pro většinu štukových dekorací dřevorezy ilustrující *Dějiny od založení města Tita Livia* (59–17 př. Kr.).¹⁹

Melanovi nebo jeho pomocníkovi bývá připisována štuková výzdoba sálu Viléma bratra Petra Voka z Rožmberka (1539–1611) a vedlejší síně na zámku v Bechyni (obr. 9), za jehož projektem a přestavbou v letech 1581–1584 stál rovněž Baldassarre Maggi. Tuto štukovou výzdobu tzv. Soudnice a přilehlé místnosti navrhla Jarmila Krčálová datovat do doby kolem roku 1584, zatímco Jan Chlábec předpokládá její vznik kolem roku 1590.²⁰ (Výzdobě Soudnice v Bechyni se věnuje též článek Pavla Waissera na s. 292 tohoto čísla, pozn. red.)

Antoniu Melanovi a jeho dílně přisoudili někteří autoři v minulosti rovněž štukovou výzdobu pohřební kaple Zachariáše z Hradce (1526/7–1589) v Telči a dekorace zámecké ložnice.²¹ Podle Jana Chlábece mohla být dílem Antonia Melany a jeho dílny rovněž i tumba Zachariáše z Hradce a Kateřiny Hradecké z Valdštejna (1535–1571).²² Svůj návrh na atribuci, jakkoli uváděnou s otázkou, však autor nijak nezduodňuje. Jelikož tumba, ale ani štuková výzdoba v interiérech a exteriérech telčského zámku nevykazují bližší stylové souvislosti se známou Melanovou tvorbou, ztotožňujeme se s přesvědčením, že ji není možné nadále uvádět ve spojitosti s dílem tohoto argonského štukatéra.

Pokud se týká uměleckých děl v dnešním kantonu Ticino, nedochovaly se zde žádné práce, které by bylo možné spojit s Antoniem Melanou či jeho dílenským okruhem. To je však zcela běžný jev, neboť mistři z oblasti lombardsko-ticinských jezer pracovali zejména v cizích zemích a doma se umělecky neprojevovali buď vůbec, nebo pouze omezeně, jako např. ve vlastních domech či farním kostele. Jakkoli přičiny postupného utváření tradice migračního fenoménu těchto obyvatel byly rozmanité a komplikované, lze za hlavní příčinu jejich migrace za prací do jiných krajů shledat nedostatek přírodních zdrojů, které by zajistily obživu místnímu obyvatelstvu. Teprve později někteří mistři či celé rody získali ekonomickou stabilitu, která umožňovala, aby realizovali rovněž v domácím prostředí významnější umělecká díla.

Nově nalezené švýcarské prameny

Ze švýcarské strany disponujeme několika archivními dokumenty, jež se vztahují k práci Antonia Melany a dokládají význam tohoto štukatéra v rámci arognské komunity. Předně

úmrtní registry farnosti Arogno uvádějí záznam o skonu Antonia Melany dne 1. září 1593.²³ Jsou však na místě pochyby, zda se tento záznam vztahuje k Antoniu Melanovi činnému v Čechách, neboť zesnulý je uváděn jako „Antonio Melana detto il Tonella“ („... zvaný Tonella“), zatímco v Čechách činný mistr byl na jiném místě uváděn jako Antonio Melana zv. Raitino.²⁴ Nelze vyloučit, že ve stejné době žili dva nositelé téhož jména, a v důsledku toho měli oba své přídomky, kterými je rozlišovali. V době smrti 1. 9. 1593 měl mít Antonio Melana zv. Tonella čtyřicet let. Nadto Antonio Melana měl být ještě v letech 1591–1595 v Třeboni, jež patřila rovněž Vilému z Rožmberka, tedy stavebníku vily Kratochvíle.²⁵ Ať už se datum v arognské matrice váže k našemu umělci, či nikoli, rozhodně je jisté, že Antonio Melana někdy v době 1593–1595 odešel na věčnost a pozici štukatéra v dané síti obsadil Giovanni Pietro Martinola.²⁶ Melanova ovdovělá manželka Anna se totiž provdala 18. dubna 1595 za Bernarda Madernu z Capolaga. Za svědka jim šel Giovanni Antonio Brocco († 1613) z Campione, které leží nedaleko Arogna. O identitě a profesi Bernarda Maderny se nepodařilo nalézt bližších zpráv. Zato osoba Giovanniho Antonia Brocca je známa dobře. Brocco patřil k významným mistrům z oblasti Luganského jezera v Praze a byl patrně synem Antonia Brocca, štukatéra v letohrádku Hvězda. Spolupracoval s architektem Ulricem Aostallim († 1597), malířem Marianem de Mariani a řadou dalších umělců působících v Praze v éře Rudolfa II. (1552–1612).²⁷

Ve stejný den, kdy si vdova po štukatérovi Antoniu Melanovi vzala Bernarda Madernu, se konala v Arognu ještě jedna svatba ve stejných rodinách, avšak o generaci níže. Syn zmíněného Bernarda Maderny Giovanni Maderna si vzal Barbaru, dceru Antonia Melany a jeho výše uvedené ovdovělé manželky Anny.²⁸ Tímto zřejmě pragmatickým svazkem, kdy se matka ve stejný den provdala za příslušníka významné umělecké rodiny Madernů a její dcera si vzala jeho syna, výrazně upevnili spojení rodů Melana a Maderna. V následujícím období bylo nutné vyrovnat věna. V notářském aktu z 8. 1. 1597, týkajícím se věna, je štukatérova žena uváděna jako „Anna de Raitino, ovdovělá manželka zesnulého mistra Giovanniho Antonia Melany z Arogna“.²⁹ Raitino byl rovněž jeden z důležitých rodů z Lugana, jehož přísluš-

torie v prostředí české renesance, *Umění* 8, 1960, č. 3, s. 287–299. – Recentně Bůžek – Jakubec (pozn. 6), s. 109–148. – K ikonografii malířské výzdoby srov. Milada Lejsková-Matyášová, K malířské výzdobě rožmberské Kratochvíle, *Umění* 11, 1963, č. 5, s. 360–370.

¹⁹ Toto zjištění publikovala M. Lejsková-Matyášová, Výjevy z římské historie (pozn. 18).

²⁰ Milada Lejsková-Matyášová, Program štukové výzdoby tzv. soudnice zámku v Bechyni, *Umění* 21, 1973, č. 1, s. 1–17. – Krčálová, *Opere rinascimentali* (pozn. 3), s. 29. – PV [Pavel Vlček], in: Vlček (pozn. 4), s. 419. – Chlábec, *Italští sochaři* (pozn. 6), s. 59, 164. – Chlábec, *Renesanční sochařství* (pozn. 6), s. 559–561 (připisuje pouze spolupracovníkovi A. Melany). – Bůžek – Jakubec (pozn. 6), s. 79.

²¹ Ke štukové výzdobě v Telči, jejich atribuci A. Melanovi, respektive odmítnutí zejm. Václav Richter, *Telč. Státní zámeček, město a památky v okolí*, Praha 1958. – Veronika Korčáková, Ikonografický program pohřební kaple Všeck svatých v Telči, *Průzkumy památek* 8, 2001, č. 1, s. 23–26. – Pavel Mach – Jan Salava, Pán moří či podsvětí? Několik poznámek k pracím štukatéra a kameníka Antonia Melana na zámku v Telči v souvislosti s plánovaným restaurováním tzv. Reliéfu Poseidona či Neptuna, *Památky Vysočiny* 2008/2009, s. 236–245. – Chlábec, *Italští sochaři* (pozn. 6), s. 59, 159–161. – Ondřej Jakubec – Jiří Kroupa, Zámecká rezidence moravského zemského hejtmána Zachariáše z Hradce, in: iidem (edd.), *Telč. Historické centrum*, Praha 2013, s. 23–56, zejm. s. 51. – Ondřej Jakubec – Pavel Waisser, Mauzoleum Zachariáše z Hradce na zámku v Telči a jeho výzdoba v kontextu renesančních zámeckých kaplí. *Opuscula historiae artium* 64, 2015, č. 1, s. 2–31. Dále též Waisser – Waisserová – Tišlová – Hečková (pozn. 13), s. 69. – Waisser – Waisserová – Tišlová (pozn. 13), s. 102.

²² Chlábec, *Italští sochaři* (pozn. 6), s. 59, 159–161.

²³ Arogno AP, Registri dei morti, fol. 1 (poničeno).

²⁴ Např. Bellinzona, Archivio di Stato (dále jen AS), Archivio notarile, notář Giovanni Oldelli di Matteo, dokument z 5. 3. 1584 (*Mr. Jo. Antonius dictus Raytinus fq. mri. Tome del Melana de Arogno*).

²⁵ PV [Pavel Vlček], in: Vlček (pozn. 4), s. 419.

²⁶ Na místo po zesnulém Antoniu Melanovi nastoupil patrně štukatér Giovanni Pietro Martinola, zodpovědný za štukové realizace v Rondelu v Jindřichově Hradci. Pro tuto hypotézu svědčí, že by odpovídala časová souslednost úmrtí Antonia Melany a předpokládané činnosti Giovanniho Battisty Martinoly v Rondelu v letech 1593–1595. Rod Martinola pocházel z Mendrisia a je doložen již od roku 1544. Srov. Lienhard-Riva (pozn. 1), s. 263.

²⁷ Zejm. Jarmila Krčálová, *Centrální stavby české renesance*, Praha 1974, s. 12, 13, 14, 70, 73, 86. – PV [Pavel Vlček], in: Vlček (pozn. 4), s. 82–83.

²⁸ Arogno AP, Registri dei matrimoni, záz. 17 (18. 4. 1595).

²⁹ „Anna de Raytino uxor relicta qm. mri. Jo. Antoni del Melano de Rognio.“ Bellinzona, AS, fondo notarile, notaio Oldelli Giovanni di Matteo, karton 2911, záznam z 8. 1. 1597.

■ Poznámky

¹⁷ K atribuci štukové výzdoby obou krbů srov. Chlábec, *Italští sochaři* (pozn. 6), s. 171. – Chlábec, *Renesanční sochařství* (pozn. 6), s. 558.

¹⁸ Srov. Milada Lejsková-Matyášová, Výjevy z římské his-

níci se věnovali stavebnímu odvětví.³⁰ Jistý Giuseppe Raitino je od roku 1620 registrován v Praze jako císařský stavitel.³¹ Jeho příbuzenský vztah k Melanově manželce Anně však zatím není znám. Už jen z výše popsaného je vidět obrovskou provázanost jednotlivých rodů, jejichž příslušníci působili v Čechách.

Z dokumentů dále víme, že Antonio Melana měl s manželkou Annou Raitino přinejmenším tři potomky: Tommasa, Giovanninu a již zmíněnou Barbaru. Giovannině šel za svědka na svatbě s Antoniem Cozzou architekt a blízký spolupracovník jejího otce Baldassarre Maggi.³² Dožila se poměrně vysokého věku, neboť závěť, kde je uváděna jako „*Giovanna, dcera zesnulého Antonia de Raitino z Arogna a manželka pana Antonia de Cozzis z oblasti Riva*“, sepsala teprve 15. listopadu 1651.³³ K mladší Barbaře se vztahují dva právní akty, v nichž je Barbara uváděna jako „*dcera a dědička zesnulého pana Giovanniho Antonia de Raitino z Arogna*“, respektive jako „*dcera zesnulého Antonia Melani zvaného Raitino z Arogna, manželka pana Giovanniho Maderny, syna zesnulého pana Bernarda*“.³⁴

Sít' umělců kolem architekta Baldassarra Maggiho

Všechny výše uvedené dokumenty, jakkoli se jedná o dílčí archivní údaje o životě Melany či jeho blízkých rodinných příslušníků, lze využít pro kontextualizaci Melanovy umělecké činnosti v Čechách. Cílem následujících odstavců bude ukázat, nakolik byla migrace umělců z Arogna ve druhé polovině 16. století početná a jak byli jednotliví mistři včetně rodin provázáni.³⁵ Působení Antonia Melany na jihočeských panstvích totiž bezesporu přirozeně vyplynulo z dlouhodobých migračních preferencí umělců z Arogna a blízkých obcí z oblasti Luganského jezera.

Je evidentní, že první arogňští mistři byli činní již ve skupině stavitelů a uměleckých řemeslníků pracujících na vybudování a výzdobě Letohrádku královny Anny a dalších staveb, které vznikaly na Pražském hradě za vlády Ferdinanda I. Habsburského (1503–1564).³⁶ Nelze však ani vyloučit, že arogňská migrace do Prahy a okolí – stejně jako migrace z dalších přilehlých oblastí kolem Luganského jezera – měla daleko starší kořeny, které ovšem nejsme schopni archivně podchytit. Prvním bezpečně doloženým mistrem z oblasti Val Mara, který působil v Čechách, byl zedník či stavitel Domenico Maggi, jenž je registrován od roku 1548 v Praze po boku Ulrica Aostalliho (obr. 10).³⁷ Patrně tentýž Domenico Maggi provdal svou dceru Domenicu za Ulrica Aostalliho. Domenica Maggi totiž byla vdovou po Giovannim Battistovi Calancovi († ante 1561), který po-

cházel rovněž z Arogna. Ulrico Aostalli se tudíž stal otčímem sourozenců Lucy, Benedetta a Pietra Calancových, které jako kameníky zaměstnal na jím vedených stavbách v Čechách.³⁸ Druhou dceru dal Domenico Maggi za ženu v Plzni působícímu Giovannimu Staziovi († ante 1595) z Massagna, dnešní součásti Lugana.³⁹ Příbuzenský vztah Domenica Maggiho k přinejmenším o generaci mladšímu architektovi Baldassarru Maggimu není znám. Je však evidentní, že Domenico Maggi byl již součástí pevné sítě kontaktů a své pracovní vztahy utužil strategickými sňatky svých dcer se svými krajany, s nimiž spolupracoval.

Ve světle fungování migrace umělců od Luganského jezera se jeví rozhodnutí Baldassarra Maggiho (před 1550–1619) stran destinace jeho činnosti jako přirozené.⁴⁰ Tento nejvýznamnější rodák z Arogna působící v Čechách volil, patrně jako většina jiných mistrů, pro místo migrace oblast, kde již pracovali jeho předci či příbuzní, pro něž byla volba některého z řemesel stavebního a uměleckořemeslného sektoru přirozeností.⁴¹ Na tomto místě se nebudeme věnovat Baldassarru Maggimu, neboť jeho život a dílo již zevrubně zdokumentovala a interpretovala Jarmila Krčálová.⁴² Je třeba si uvědomit, že rovněž Baldassarre Maggi se v Čechách obklopil svými příbuznými a sousedy ze stejné vsi, kteří se jako mistři rozmanitých profesí spolupodíleli na Maggim vedených stavebních a uměleckých aktivitách.

Jednalo se zejména o dva bratry Comettovy, kameníka Antonia († ante 1602) a stavitele Domenica Benedetta († asi 1620/1). Druhý jmenovaný zřejmě nahradil Baldassarra Maggiho v pozici rožmberského dvorního stavitele. Jejich sestra Catilina Cometta se stala manželkou Baldassarra Maggiho,⁴³ což bezesporu utužilo i pracovní vztahy architekta s bratry Comettovy. Ve stejné skupině umělců pracoval jako zedník, polír a stavitel rovněž Giovanni

■ Poznámky

30 Srov. Lienhard-Riva (pozn. 1), s. 373.

31 PV [Pavel Vlček], in: Vlček (pozn. 4), s. 536 (včetně starší literatury).

32 Arogno AP, Registri dei matrimoni, č. 8 (23. 1. 1594).

33 „*Johanna fq. Antonij de Raytinis de Ronio et uxor D. Antonii de Cozzis plebis Rippae Bellinzona*.“ AS, Archivio notarile, notář Santino Garuo di Gerolamo, dokument z 15. 11. 1651.

34 „*Domina Barbara de Melanis fq. et heres d. Jo. Antony de Reitini de Arogno; fq. Antonij Melani dicti Raitino de Arogno uxor d. Johannis Maderni fq. dni Bernardi*.“ Bellinzona, AS, fondo notarile, notaio Tullio Buzzi, karton 428, 29. 10. 1604. – Bellinzona, AS, fondo notarile, notario Oldelli Gio. Anto. di Giovanni, karton 2880, záznam z 29. 10. 1629.

35 Navazují v tomto na zásadní práce Jarmily Krčálové, která se arogňské migraci v 16. století věnovala. Srov. Krčálová, *Domenico Benedetto* (pozn. 10), s. 34–56.

36 Budoucí bádání snad ukáže, zda existovala nějaká souvislost mezi působením bratří Stellových, tj. Paola, Giovanniho Maria a Giovanniho Domenica, kteří pocházeli z Melide, a počátky migrace do Čech či jejího nárůstu ze strany obyvatel Arogna a nedalekého Melana. Ve farních matrikách Arogna totiž figuruje hned od jejich prvních záznamů z roku 1591 řada příslušníků rodu Stella, kteří byli nositeli těchto křestních jmen objevujících se v různých kombinacích. Srov. Arogno AP, Registri dei battezzati, fol. 1 a další. Nadto Giovanni Battista Stella, jakkoli původem z Melide, byl usazen v Melanu, které leží v bezprostřední blízkosti Arogna, a je tudíž možné, že některá část potomstva Stellů působících v Čechách se usadila vedle Melana též v Arognu. Melano jako bydliště Giovanniho Battisty Stelly potvrzují farní matriky, srov. „*Io. Bap.ta Stella de Melide, habitans Melani*“, in: Melano AP, Registri dei battezzati, fol. 8 (7. 9. 1582), kdy Giovanni Battista Stella se stal kmotrem Margherity Polatty, tj. příslušnice dalšího významného rodu, z něhož pocházeli známí štukatéři.

37 Příbuzenský poměr Domenica Maggiho k Baldassarru Maggimu se zatím nepodařilo zjistit. K Domenicu Maggimu srov. Krčálová, *Opere rinascimentali* (pozn. 3), s. 9. – PV [Pavel Vlček], in: Vlček (pozn. 4), s. 389.

38 Někteří autoři uvádějí příjmení této rodiny jako Garangu či Carancu. Rod Calanca pocházel z Arogna. Srov. např. Chytil (pozn. 2), s. 54. – PV [Pavel Vlček], in: Vlček (pozn. 4), s. 104. K činnosti bratří Calancových srov. PV [Pavel Vlček], in: Vlček (pozn. 4), s. 104 (hesla Caranca). U Pietra Calancy není známa jeho profese. V případě Giovanniho Battisty Calancy není jisté, zda se jedná o jednoho mistra, či jmenovce.

39 Z literatury např. Chytil (pozn. 2), s. 54–55. – PV [Pavel Vlček], in: Vlček (pozn. 4), s. 389.

40 Zasluky na zmapování jeho života a poznání a interpretaci jeho díla náleží Jarmile Krčálové. Srov. Krčálová, *Opere rinascimentali* (pozn. 3).

41 Z dosud neznámých archivních materiálů k B. Maggimu srov. Bellinzona, Archivio di Stato, fondo notarile, notaio Oldelli Giovanni Antonio di Giovanni, karton 2864, záznam z 8. 3. 1610. Oproti dříve uvedenému je třeba uvést, že mezi potomky v Čechách činného architekta nepatřili Antonio Maria Maggi, který podle úmrtního záznamu z 12. 9. 1632 měl dva roky, ani Caterina, která zemřela jako sedmidenní 4. 7. 1634. Oba byli dětmi Baldassarra Maggiho, zv. Cresta a jeho manželky Marty, dcery jistého Bartolomea (snad Petrucci) z Maroggie. Srov. Arogno AP, Registri dei morti, nefoliováno, nečíslováno (12. 9. 1632, 4. 7. 1634). Jako potomky B. Maggiho je uvádí PV [Pavel Vlček], in: Vlček (pozn. 4), s. 388.

42 Srov. zejména pozn. 3.

43 K činnosti bratří Comettovy srov. Krčálová, *Domenico Benedetto* (pozn. 10). – PV [Pavel Vlček], Cometta, Antonio, in: Vlček (pozn. 4), s. 115–116.

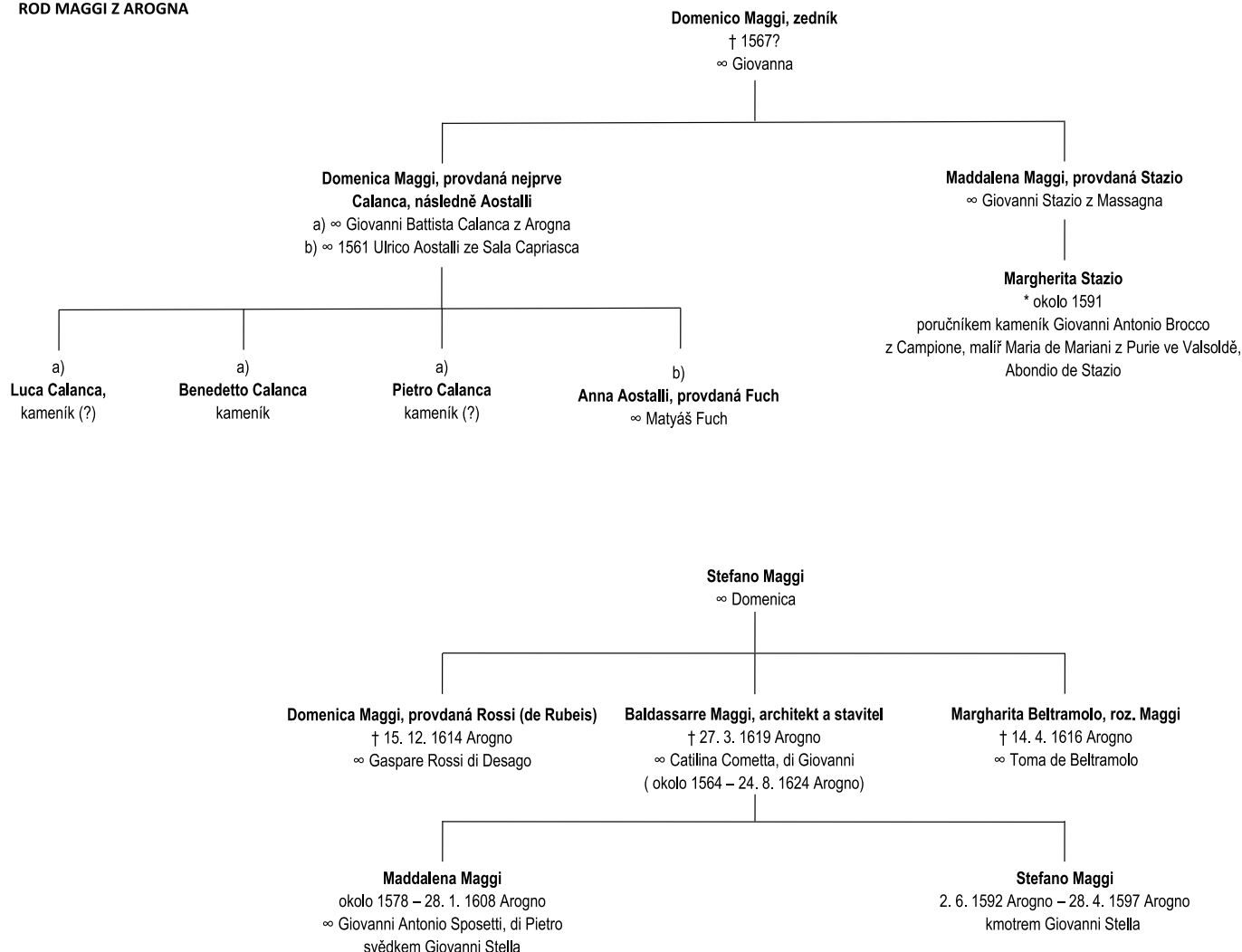
8

9

Obr. 8. Antonio Melano, štukové dekorace, vila Kratochvíle u Netolic, 1583–1589. Foto: Ester Havlová, 2018.

Obr. 9. Štukové dekorace v zámku v Bechyni. Foto: Prokop Paul, ÚDU AV ČR, v. v. i., nedatováno.

10

Obr. 10. Genealogický strom rodu Maggi z Arogna. Sestavila: Jana Zapletalová, 2020.

Maria Facconi († ante 1615), který pocházel taktéž z Arogna.⁴⁴ V Čechách působila řada jeho rodinných příslušníků, zejména bratr Giovanni Battista Facconi, ale též o generaci dříve Antonio, Benedetto a Lazzaro, jejichž příbuzenský vztah k Giovannimu Mariovi není možné upřesnit (obr. 11).⁴⁵ V jeho nepřítomnosti za něj přebíral honorář jeho bratr Giovanni Battista nebo krajan Domenico Benedetto Cometta, který pocházel z Devoggia, tedy místní části Arogna.⁴⁶ Z Arogna přišel do Čech rovněž jistý zedník Antonio, jenž pracoval od roku 1552 v Rožmberském paláci v Praze, a takto bychom mohli ve výčtu pokračovat.⁴⁷ Na úspěšnou činnost Baldassarra Maggího a jeho krajanů v Čechách navazovali průběžně i jiní arogňští muži, kteří v následujících desetiletích takřka nepřetržitě zajížděli za prací do českých zemí. Archivní dokumenty jednoznačně potvrzují od poloviny 16. století do počátku 18. století na třicet

jmen arognských mistrů v našich zemích, přičemž je třeba počítat s tím, že jistě nezaznamenávají všechna jména.⁴⁸

Sítě umělců a otázka jejich vlivu na podobu uměleckých zakázek

Zásadní roli v celém mechanismu migrace mistrů od lombardsko-ticinských jezer bezpochyby hráli rovněž samotní objednatelé. Důležitou otázkou, na niž při současném poznání a jistě fragmentárním stavu dochování pramenů není možné přinést ani obecnou odpověď, je podíl objednavatelů a role sítě umělců na podobě exteriérů i interiérů staveb a šíření nových trendů ve stavební a umělecké produkci zejména z apeninského poloostrova a případně dalších regionů. Niternejší porozumění fungování uměleckých komunit mistrů od lombardsko-ticinských jezer ukazuje, že to nemusel být vyhraněný vkus stavebníka či přímé zadání ze strany objednavatele, co určovalo podobu staveb a jejich dekorací v českých zemích od 40. let 16. století. Nelze na jednu stranu ani v nejmenším pochybovat o důležitosti role ob-

■ Poznámky

44 PV [Pavel Vlček], in: Vlček (pozn. 4), s. 161–162 (s přehledem starší literatury). Dále též např. Chytil (pozn. 2), s. 47.

45 Podle P. Vlčka mohl být Lazzaro otcem Giovannioho Marii Facconiho. Pro takové ztotožnění však nemáme dostatečné důkazy. Srov. PV [Pavel Vlček], in: Vlček (pozn. 4), s. 161–162.

46 PV [Pavel Vlček], in: Vlček (pozn. 4), s. 161–162.

47 Krčálová, *Domenico Benedetto* (pozn. 10), s. 34.

48 V českých zemích nalezneme Rocca Spezzu, který v letech 1611–1614 pracoval na sochařské výzdobě lodžie zámku v Krakovci. Srov. Chlíbec, *Italští sochaři* (pozn. 6), s. 281–283. V jiných lokalitách v Čechách a na Moravě působil např. Domenico de Signora, který je dokumentován v roce 1583 v Dobručicích, zedník Francesco Maria Cresta, doložen v srpnu 1629 v Praze ad. Srov. zejm. Krčálová, *Domenico Benedetto* (pozn. 10), s. 34. Další arogňští mistři se soustředili kolem osoby jiného významného architekta Carla Luraga z Pellio Superiore z Val d'Intelvi, tj. opět z bezprostřední blízkosti Arogna. Do této generace patřil zednický mistr Biagio Verda, kameníci Giovanni Spinedi (z Muggia nebo z Arogna), Carlo Serena, štukatér Domenico Rossi, bratři malíři Giovanni a štukatér

jednavatelů a mecenášů v celém systému, neboť oni rozhodovali o započítání stavby, financovali nákladné umělecké podniky, minimálně dávali formální souhlas a v řadě případů se bezpochyby i přímo spoluúčastnili rozhodování o podobě staveb a jejich interiérů. Celkem 53 předních českých šlechticů mělo příležitost doprovázet v letech 1551–1552 následníka trůnu Maxmiliána II. (1527–1576) do severní Itálie.⁴⁹ Tato možnost sehrála jistě svou roli v poznání aktuálních trendů italského stavebnictví a dalších umění.

Na druhou stranu však museli mít v rámci celého mechanismu významné postavení sami mistři, kteří disponovali odbornými znalostmi a zkušenostmi, působili v pevných a dobře organizovaných strukturách a v řadě případů to mohli být právě oni, kdo jako nositelé tradice určovali podobu staveb. Posuzování této míry bude v případě jednotlivých památek a objednavatelů vždy ryze individuální záležitostí. Podobu exteriérů a interiérů některých českých památek z této doby, jako například vila Kratochvíle a další stavby Maggiho skupiny, může být tudíž do značné míry pouze přirozeným důsledkem toho, že ji realizovaly právě tyto rozsáhlé sítě umělců od lombardsko-ticinských jezů, které na našem území měly, s mnoha výhodami i pro stavebníky, v řadě odvětví monopol nebo alespoň hegemonní postavení.

V tomto kontextu dlouhodobé tradice pracovních cest mistrů z Arogna do oblasti Čech, případně pak dalších lokalit střední Evropy, je třeba vnímat i rozhodnutí Antonia Melany. Odešel za prací do míst v Čechách, kde působili již jeho příbuzní a krajané, a kde tudíž mohl očekávat zázemí skýtající bezpochyby i hmotné jistoty. Důvody, které vedly Baldassarra Maggiho k angažování štukatéra Antonia Melany na jihočeských panstvích, je třeba hledat především v geografických a sociálních rozměrech migrace mistrů od lombardsko-ticinských jezů.

Příloha: regesta z matrik farnosti Arogno týkající se Antonia Melany, Baldassarra Maggiho a dalších jejich spolupracovníků činných v českých zemích

Antonio Melana

1. 9. 1593

V Arognu zemřel Antonio Melana, přezdívaný Tonella, ve věku 40 let.⁵⁰

23. 1. 1594

Baldassarre Maggi šel v Arognu za svědka na svatbě Giovannině Melana, dceři štukatéra Antonia Melany a Antonia Cozzy.⁵¹

18. 4. 1595

Anna, vdova po Antoniu Melanovi, se provdala za Bernarda Madernu. Současně ve stejný den si její dcera Barbara vzala za muže Giovanniho, syna Bernarda Maderny. Za svědka šel mladým manželům i jejich rodičům Giovanni Antonio Brocco z Campione.⁵²

*Baldassarre Maggi*⁵³

31. 10. 1591

Baldassarre Maggi se stal kmotrem Anastasie de Minino, dcery Pietra a Barbory. Kmotrou byla Lucia Vanetti.⁵⁴

22. 11. 1591

Baldassarre Maggi se stal kmotrem Margarity Scivatti, dcery Battisty z Campione a Maddaleny.⁵⁵

1. 2. 1592

Baldassarre Maggi byl za svědka v Arognu na svatbě.⁵⁶

9. 2. 1592

Baldassarre Maggi byl za svědka v Arognu na svatbě.⁵⁷

2. 6. 1592

Baldassarrovi Maggimu a jeho ženě Catilině se v Arognu narodil syn Stefano. Za kmotry mu šli Giovanni Stella a Domenica della Minudra.⁵⁸

26. 7. 1592

Baldassarre Maggi byl za svědka v Arognu na svatbě.⁵⁹

29. 11. 1592

Baldassarre Maggi se stal kmotrem Barbary de Giacomina, dcery Martina a Elisabetty.⁶⁰

2. 12. 1692

Baldassarre Maggi se stal kmotrem Marty della Baretta, dcery Ercola a Franceschini.⁶¹

25. 11. 1593

Baldassarre Maggi byl za svědka v Arognu na svatbě.⁶²

23. 1. 1594

Baldassarre Maggi byl v Arognu za svědka na svatbě Giovannině Melana, dceři štukatéra Antonia Melany, a Antonia Cozzy.⁶³

30. 1. 1594

Baldassarre Maggi se stal spolu s Giovannim Stellou kmotrem Giovanniho Battisty, syna Antonia Consigliho a Lucie Cozza.⁶⁴

6. 2. 1594

Baldassarre Maggi byl za svědka v Arognu na svatbě.⁶⁵

20. 2. 1594

Maddalena Maggi, dcera Baldassarra Maggiho, se provdala za Giovanniho Antonia Sposettiho. Za svědka byl na svatbě mimo jiné Giovanni Stella.⁶⁶

20. 2. 1594

Baldassarre Maggi byl za svědka na svatbě Giovanniny Vanetti, dcery Giovanniho, s Battistou de Consiglio.⁶⁷

16. 5. 1694

Baldassarre Maggi se stal kmotrem Giovanniho Antonia Scivatiho, syna Battisty a Maddaleny.⁶⁸

■ Poznámky

Giulio Vanettiové nebo štukatér Giovanni Bartolomeo Cometta. K většině těchto mistrů srov. zejména Krčálová, *Domenico Benedetto* (pozn. 10), s. 34. – Chlíbec, *Renesanční sochařství* (pozn. 6). – Dále též jednotlivá slovníková hesla in: Vlček (pozn. 4), sub voces.

⁴⁹ Jaroslav Pánek, *Výprava české šlechty do Itálie v letech 1551–1552*, České Budějovice 2003.

⁵⁰ Arogno, AP, Registri dei morti, fol. 1 (1. 9. 1593).

⁵¹ Arogno, AP, Registri dei matrimoni, č. 8 (23. 1. 1594).

⁵² Arogno, AP, Registri dei matrimoni, č. 17 (18. 4. 1595).

⁵³ Některé ze záznamů týkajících se Baldassarra Maggiho se mohou vztahovat k jeho jmenovci, který byl přezdíván někdy Cresta a jehož manželkou byla Marta, dcera jistého Bartolomea z Maroggie.

⁵⁴ Arogno, AP, Registri dei battezzati, č. 2 (31. 8. 1591).

⁵⁵ Arogno, AP, Registri dei battezzati, č. 3 (22. 11. 1591).

⁵⁶ Arogno, AP, Registri dei matrimoni, č. 1 (1. 2. 1592).

⁵⁷ Arogno, AP, Registri dei matrimoni, č. 2 (9. 2. 1592).

⁵⁸ Arogno, AP, Registri dei battezzati, č. 9 (2. 6. 1592).

⁵⁹ Arogno, AP, Registri dei matrimoni, č. 5 (26. 7. 1592).

⁶⁰ Arogno, AP, Registri dei battezzati, č. 15 (29. 11. 1592).

⁶¹ Arogno, AP, Registri dei battezzati, č. 16 (2. 12. 1592).

⁶² Arogno, AP, Registri dei matrimoni, č. 7 (25. 11. 1593).

⁶³ Arogno, AP, Registri dei matrimoni, č. 8 (23. 1. 1594).

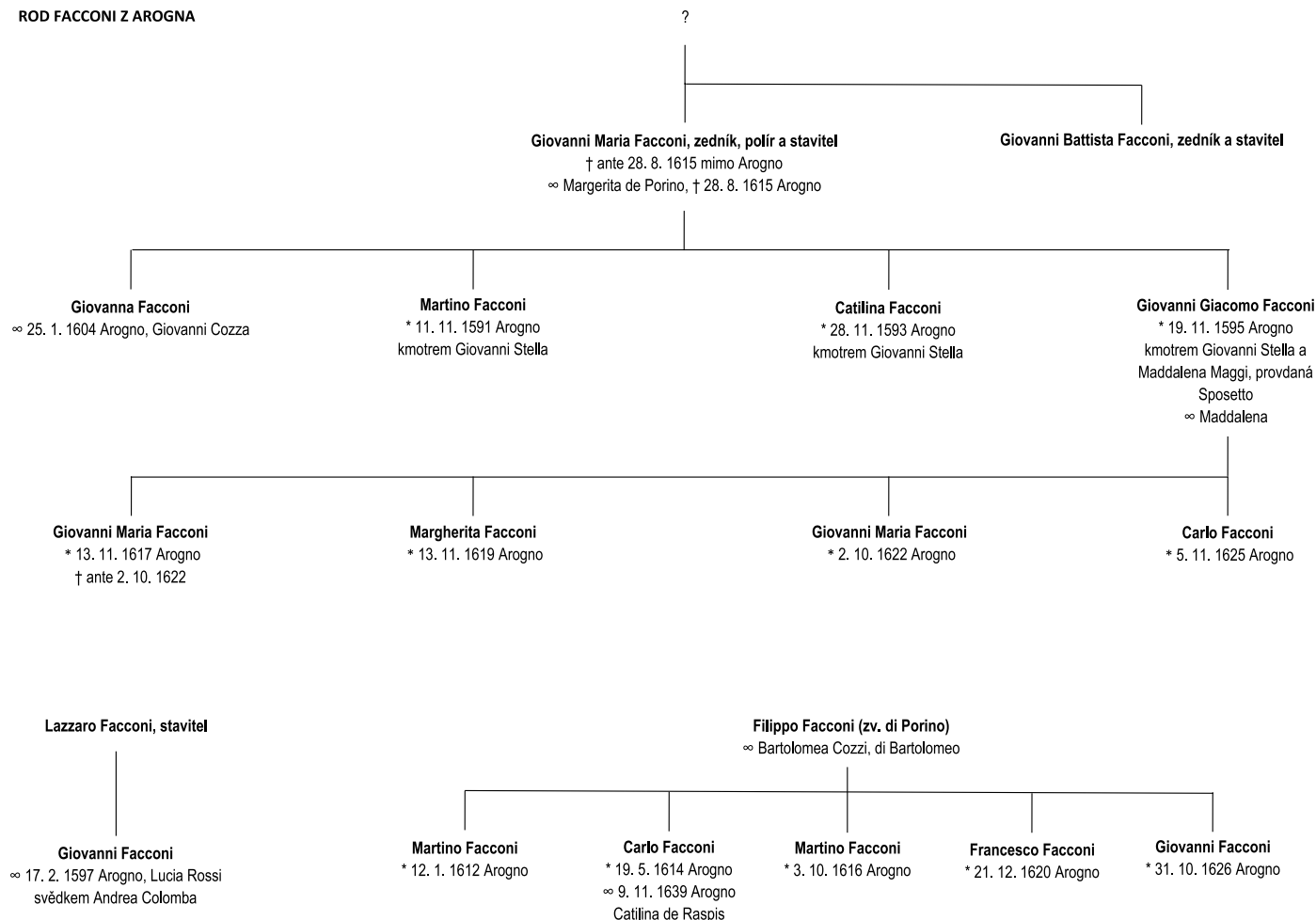
⁶⁴ Arogno, AP, Registri dei battezzati, č. 23 (30. 1. 1594).

⁶⁵ Arogno, AP, Registri dei matrimoni, č. 9 (6. 2. 1594).

⁶⁶ Arogno, AP, Registri dei matrimoni, č. 10 (20. 2. 1594).

⁶⁷ Arogno, AP, Registri dei matrimoni, č. 11 (20. 2. 1594).

⁶⁸ Arogno, AP, Registri dei battezzati, č. 25 (15. 9. 1594).

11

Obr. 11. Genealogický strom rodu Facconi z Arogna. Se-stavila: Jana Zapletalová, 2020.

13. 8. 1594

Baldassarre Maggi byl za svědka v Arognu na svatbě.⁶⁹

12. 10. 1595

Baldassarre Maggi se stal kmotrem Giovanniny del Toiolo, dcery Rocca a Maddaleny.⁷⁰

29. 1. 1596

Baldassarre Maggi se stal kmotrem Giovanniho Antonia Ramady, syna Giovanniho Battisty a Battistiny.⁷¹

20. 12. 1596

Baldassarre Maggi se stal kmotrem Catiliny (Cateriny) Minetti, dcery Martina a Elisabety.⁷²

17. 2. 1597

Baldassarre Maggi se stal svědkem na jedné svatbě v Arognu.⁷³

28. 4. 1597

Byl pohřben v Arognu pětiletý syn Baldassarra Maggiho Stefano.⁷⁴

18. 1. 1598

Baldassarre Maggi se stal svědkem na jedné svatbě v Arognu.⁷⁵

24. 7. 1600

Baldassarre Maggi se stal svědkem na jedné svatbě v Arognu.⁷⁶

9. 2. 1603

Baldassarre Maggi se stal kmotrem Antonia Cometty, syna Antonia a Veronicy.⁷⁷

12. 1. 1604

Baldassarre Maggi se stal svědkem na jedné svatbě v Arognu.⁷⁸

4. 12. 1604

Baldassarre Maggi se stal kmotrem Lucie Rusconi, dcery Giovanniho a Catiliny.⁷⁹

1. 12. 1605

Baldassarre Maggi se stal kmotrem Giovanniho Donata Gobbiho, syna Guglielma a Giovanniny.⁸⁰

16. 11. 1606

Baldassarre Maggi se stal kmotrem Giovanniho Antonia de San Michele, syna Giovanniho Antonia a Lucie.⁸¹

■ Poznámky

⁶⁹ Arogno, AP, Registri dei matrimoni, č. 12 (13. 8. 1594).

⁷⁰ Arogno, AP, Registri dei battezzati, č. 37 (12. 10. 1595).

⁷¹ Arogno, AP, Registri dei battezzati, č. 44 (29. 1. 1596).

⁷² Arogno, AP, Registri dei battezzati, č. 59 (20. 12. 1596).

⁷³ Arogno, AP, Registri dei matrimoni, č. 26 (17. 2. 1597).

⁷⁴ Arogno, AP, Registri dei morti, nefoliováno, nečíslováno (28. 4. 1597).

⁷⁵ Arogno, AP, Registri dei matrimoni, č. 28 (18. 1. 1598).

⁷⁶ Arogno, AP, Registri dei matrimoni, č. 35 (24. 7. 1600).

⁷⁷ Arogno, AP, Registri dei battezzati, č. 122 (9. 2. 1603).

⁷⁸ Arogno, AP, Registri dei matrimoni, č. 46 (12. 1. 1604).

⁷⁹ Arogno, AP, Registri dei battezzati, č. 138 (4. 12. 1604).

⁸⁰ Arogno, AP, Registri dei battezzati, č. 144 (1. 12. 1605).

⁸¹ Arogno, AP, Registri dei battezzati, č. 160 (16. 11. 1606).

28. 1. 1608
Baldassarro Maggimu zemřela v Arognu příbližně třicetiletá dcera, manželka Giovanniho Antonia Sposettiho.⁸²
14. 9. 1608
Baldassarre Maggi se stal kmotrem Margarity Gobbi, dcery Giuglielma a Giovanniny.⁸³
3. 11. 1610
Baldassarre Maggi se stal kmotrem Giovanniho Battisty Gobbiho, syna Giuglielma a Giovanniny.⁸⁴
30. 3. 1612
Baldassarre Maggi se stal kmotrem Giovanniho Antonia Cresty, syna Santina a Marty. Kmotrou byla Giovannina, dcera Giovanniho Vanettiho a vdova po Battistovi de Consiglio.⁸⁵
7. 10. 1612
Baldassarre Maggi se stal kmotrem Andrey Stelly, syna Rocca a Ursuly.⁸⁶
20. 10. 1612
Baldassarre Maggi se stal kmotrem Battistiny Gobbi, dcery Guglielma a Giovanniny. Kmotrou byla Giovannina, dcera Giovanniho Vanettiho.⁸⁷
24. 5. 1614
Baldassarre Maggi se stal kmotrem Pietra Valmaggettiho, syna Martina a Marty Stelly. Kmotrou byla Giovannina Vanetti, dcera Giovanniho a vdova po Battistovi de Consiglio.⁸⁸
9. 10. 1615
Baldassarre Maggi se stal kmotrem Margherity Gilardi, dcery Giovanniho a Margherity. Kmotrou byla Giovannina, dcera Giovanniho Vanettiho.⁸⁹
4. 4. 1616
Baldassarre Maggi se stal kmotrem Giovanniho Battisty Stelly, syna Domenica a Elisabetty Cresty. Kmotrou byla Giovannina, dcera Giovanniho Vanettiho.⁹⁰
29. 8. 1617
Baldassarre Maggi se stal kmotrem Benedetty Stelly, dcery Rocca a Orsoly.⁹¹
8. 10. 1617
Baldassarre Maggi se stal kmotrem Domenica Gilardiho, syna Giovanniho a Margherity. Kmotrou byla Giovannina, dcera Giovanniho Vanettiho.⁹²
27. 3. 1619
Baldassarre Maggi zemřel v rodné obci Arogno a byl pohřben následujícího dne do rodové kaple ve farním kostele.⁹³

Antonio Cometta

13. 10. 1602
V Arognu zemřel Antonio Cometta, syn Giovanniho Cometty de Occio, ve věku 40 let.⁹⁴
- Giovanni Maria Facconi*
11. 11. 1591
Giovannimu Mariovi Facconimu a jeho ženě Margheritě de Porino se narodil syn Martino.⁹⁵
28. 11. 1593
Giovannimu Mariovi Facconimu a jeho ženě Margheritě de Porino se narodila dcera Catalina (Caterina).⁹⁶
18. 2. 1595
Giovanni Maria Facconi se stal v Arognu kmotrem Tommasa del Toniola, syna Battisty a Giovanniny de Melana.⁹⁷
19. 11. 1595
Narodil se Giovanni Giacomo Faccono, syn Giovanniho Marii a Margherity de Porino.⁹⁸
17. 2. 1597
Narodil se Giovanni Facconi, syn Lazzara z Arogna.
25. 1. 1604
Giovanna, dcera Giovanniho Marii Faccone, se provdala za Giovanniho de Cozzio.⁹⁹
28. 8. 1615
V Arognu zemřela manželka Giovanniho Marii Facconiho Margherita de Porino. V úmrtním záznamu je uváděna již jako vdova.¹⁰⁰

Článek vznikl díky podpoře Ministerstva kultury ČR, NAKI II, udělené projektu Renesanční a manýristické štukatéřství v Čechách a na Moravě, č. projektu: DG18P020VV005. Jsem vděčná Ondřeji Jakubcovi za jeho cenné postřehy a zprostředkování české literatury, která mi byla ze zahraničí nedostupná. Můj dík patří rovněž Fernandu Comettovi za zpřístupnění arognských matrik.

■ Poznámky

- ⁸² Arogno, AP, Registri dei morti, nefoliováno, nečíslováno (28. 1. 1608).
- ⁸³ Arogno, AP, Registri dei battezzati, č. 195 (14. 9. 1608).
- ⁸⁴ Arogno, AP, Registri dei battezzati, č. 234 (3. 11. 1610).
- ⁸⁵ Arogno, AP, Registri dei battezzati, č. 250 (30. 3. 1612).
- ⁸⁶ Arogno, AP, Registri dei battezzati, č. 259 (7. 10. 1612).
- ⁸⁷ Arogno, AP, Registri dei battezzati, č. 261 (20. 10. 1612).

- ⁸⁸ Arogno, AP, Registri dei battezzati, č. 280 (24. 5. 1614).
- ⁸⁹ Arogno, AP, Registri dei battezzati, č. 301 (9. 10. 1615).
- ⁹⁰ Arogno, AP, Registri dei battezzati, č. 314 (4. 4. 1616).
- ⁹¹ Arogno, AP, Registri dei battezzati, č. 326 (29. 8. 1617).
- ⁹² Arogno, AP, Registri dei battezzati, č. 330 (8. 10. 1617).
- ⁹³ Arogno, AP, Registri dei morti, nefoliováno, nečíslováno (28. 3. 1619).
- ⁹⁴ Arogno, AP, Registri dei morti (1. 9. 1593).
- ⁹⁵ Arogno, AP, Registri dei battezzati, č. 3 (11. 11. 1591).
- ⁹⁶ Arogno, AP, Registri dei battezzati, č. 22 (28. 11. 1593).
- ⁹⁷ Arogno, AP, Registri dei battezzati, č. 33 (18. 2. 1595).
- ⁹⁸ Arogno, AP, Registri dei battezzati, č. 41 (19. 11. 1595).
- ⁹⁹ Arogno, AP, Registri dei matrimoni, č. 49 (25. 1. 1604).
- ¹⁰⁰ Arogno, AP, Registri dei morti, nečíslováno, nefoliováno (28. 8. 1615).